

anya előreveti magát, hogy fölemelje a lehulló vörös zászlót s ezzel végkép a harcba lép. A mozgalmat és a jellemek fejlődését Gorkij így kapcsolta össze az önkényuralom ellen indított népi forradalom mozgalmával.

Nyelvezet tekintetében a szovjet irodalom legjellegzetesebb vonása — a demokratikus forma, az olyan nyelvre való törekvés, amely a tömegek számára érthető s megszüntetése a multban oly gyakori »két-nyelvűségnek«, amely az irodalomban meghonosította a köznyelvtől elszakadt külön formákat s ezzel a tömegek számára megközelíthetetlené tette az irodalmat.

THURZÓ LAJOS:

ÉNEK AZ ÚJ VASÚTRÓL

Hős hegyek ormán
alig hunytak ki még
csadás munkafények,
A fehér mezőkön,
ho! partizánok
sebes lába taposott nemrég
s daluk szállt magasan az égnek,
a hótól pihelve
kékklő csúcsokon
már is új tüzek égnék.
Tavaszos szelek havas felhőket fodroznak
s kergetnek sietve ...

Büszkén kígyózik ott már
erős talpiákon út,
ifjúság emelte, ifjú vasút.
Nagy munka szunnyad ott
fákban és szögekben,
Millió veríték árja zúg
feszülő kövekben ...
Nem bizony, nem k'csi,
ami ott ifjú kar emelt,
köves mezőkön át dalolva szelt!
Brcsko—Bancvicsi
már világba villog,
Késműlt ezer bányász-tenyér,
tűzás utakon szén csillog,
testvér-kezekben fehér kenyér ...
Nagy szívű, ifjú dalos sereg
önt el tavaszra újra,
ha fák levelein napsugár perreg,
az ébredő hegyek langyos alját.
A kövekre, az útra
csákányok csillogó csapása
sült megint
s zászlók vitorlás vászna int
majd a felhők felé,
az égre fel
csadás jeleket ...

A vászon majd hős tájat óv, takar
 s csúcsok mögül
 a nap ha kel,
 ifjú vágy hevül
 s lendül majd újra kar...
 Ott lesznek megint a tavalyi hősök
 s mellettük újakat szülnek a
 sziklák,
 Lángokká lobbannak hanyorgó
 szikrák.
 Drága ifjúság szíve dobban,
 Darcás kőbe vidáman vájnak
 szerszám-hegyek:
 Bátor akna robban
 s félve remegnek nagy hegyek...
 Ott lesznek megint,
 ha hegyek zengő válláról
 kő görög,
 a mi ifjak mellett
 vállalt harccal
 büszke népek fiaj pirosló arccal:
 bolgár, román, cseh, magyar ifjú,
 hős görög..

Titó nevével ajkán
 indul rohamra ifjú erő,
 Karcsú sínpár fut majd a talpán,
 erdőkben vad szelidül,
 s lágyul a durva kő.
 Áldott akarást itt nem tudja legyűrni
 semmi már,
 mert ifjú szivekre tüzes ég alatt
 puhaság nem szítál...
 Feszülő, nagy vágyak árja
 derengő jövőbe célokat mutat,
 hömpölyög.
 Az ifjúság, követ tör, épít utat,
 tettekész nálunk és
 örök..

Meglátjátok,
 mire sárga erdőkben őszi szél, ha fúj,
 megépül a vasút, az új.
 Tátongó szájjal kiáltják majd a
 részeg hegyek:
 »Ifjú erőt legyőzni nem,
 csak bámulni lehet...«
 Vonatok füstje majd vidáman száll
 felhőke: ölelve
 kék tenger felé,
 az ifjú sereg, ragyogva áll
 vezére, Titó elé,
 két imádó és tisztelő,
 mint gyermek az apját:
 »Parancsod im: teljesítettük,

Leraktuk jobb jövőnk alapját!
 Tedd, jó apánk kezünkbe
 áldot: kezed.
 Egyenes bennünk a szándék,
 e vasút a legszebb ajándék,
 mit nyújthattunk jövőnkért a népnek
 s Neked...!»

*****

HAZÁNK GAZDASÁGI HELYZETE

Irta: Steinfeld Sándor

Jugoszlávia ma a szocialista gazdaság szilárd alapjaira helyezett új társadalmi berendezkedésének kiépítése útján halad. Hogy ezt a feladatot minél helyesebben és minél célravezetőbben végrehajthassák, Jugoszlávia népei teremtő erejüket a Szovjet Szövetség, a szovjet népek harci tapasztalatait fölhasználva és az Októberi Forradalom vívmányaira támaszkodva fejlesztik ki. Ezen tapasztalatokat Jugoszlávia népei ma — ugyanúgy mint a multban — a fejlődés adott lehetőségei és sajátos körülményei szerint alkalmazzák.

Hat évvel ezelőtt Jugoszlávia a tőkés elnyomatás és kizsákmányolás országa volt. Népeinek börtöne. Ma a szabad Jugoszláviában a dolgozó nép a szocializmust építi. Hogy ezt a tényt felfoghassuk, hogy megérthessük az ország társadalmi és gazdasági berendezkedésében végbement forradalmi változásokat — meg kell ismerkednünk mindekelőtt a régi népellenes Jugoszlávia közgazdaságával a monarhista-hegemonista uralkodó körök gazdasági politikájával, a népfelszabadító harc gazdasági és politikai intézkedéseivel. Ezenkívül meg kell ismerkednünk a háború lezajlása utáni két év társadalmi és gazdasági fejlődésével.

Ezen események folyamata és következményei összhangban állanak a marxista-leninista tudománnyal és minden tekintetben megerősítik azt. Ugyanakkor azok sajátosságai azt is bizonyítják, hogy a marxizmus-leninizmus nem dogma, hanem a cselekvés vezérfonala. Jugoszlávia népeinek harca a maga sajátos körülményeivel a forradalmi tudományt új tapasztalatokkal gazdagítja.

A RÉGI JUGOSZLÁVIA

A régi Jugoszlávia közepesen fejlett tőkés ország volt, amely elkésve lépett a tőkés fejlődés útjára. A tőke organikus összetétele szempontjából a legnagyobb tarkaságot mutatta. Az egyik jellegzetessége a nem eléggé fejlett nehéz ipar és az, hogy az üzemek legnagyobb része csak a külföldről behozott félgyártmányok feldolgozására volt képes, ugyanakkor, amikor az ország hővelkedik minden nyersanyagban. Ennek a nyersanyagnak legnagyobb részét azonban külföldre szállították és onnan, mint készárú vagy félgyártmány került vissza az országba.

Mezőgazdaság szempontjából ugyanilyen tarka képet láthattunk. Az első imperialista világháború után végrehajtott agrárreform ellenére nagyszámú és terjedelmes tőkés nagybirtokok voltak. Mellettük kulák, középparaszt és törpebirtokok. Az ország termőföldjének 80 százaléka volt a birtokosok 25 százalékának kezében. Ebből kifolyólag a mezőgazdasági népesség nagy részét óriási földnélküli vagy a megélhetéshez elégtelen földdel rendelkező földmunkásság képezi.